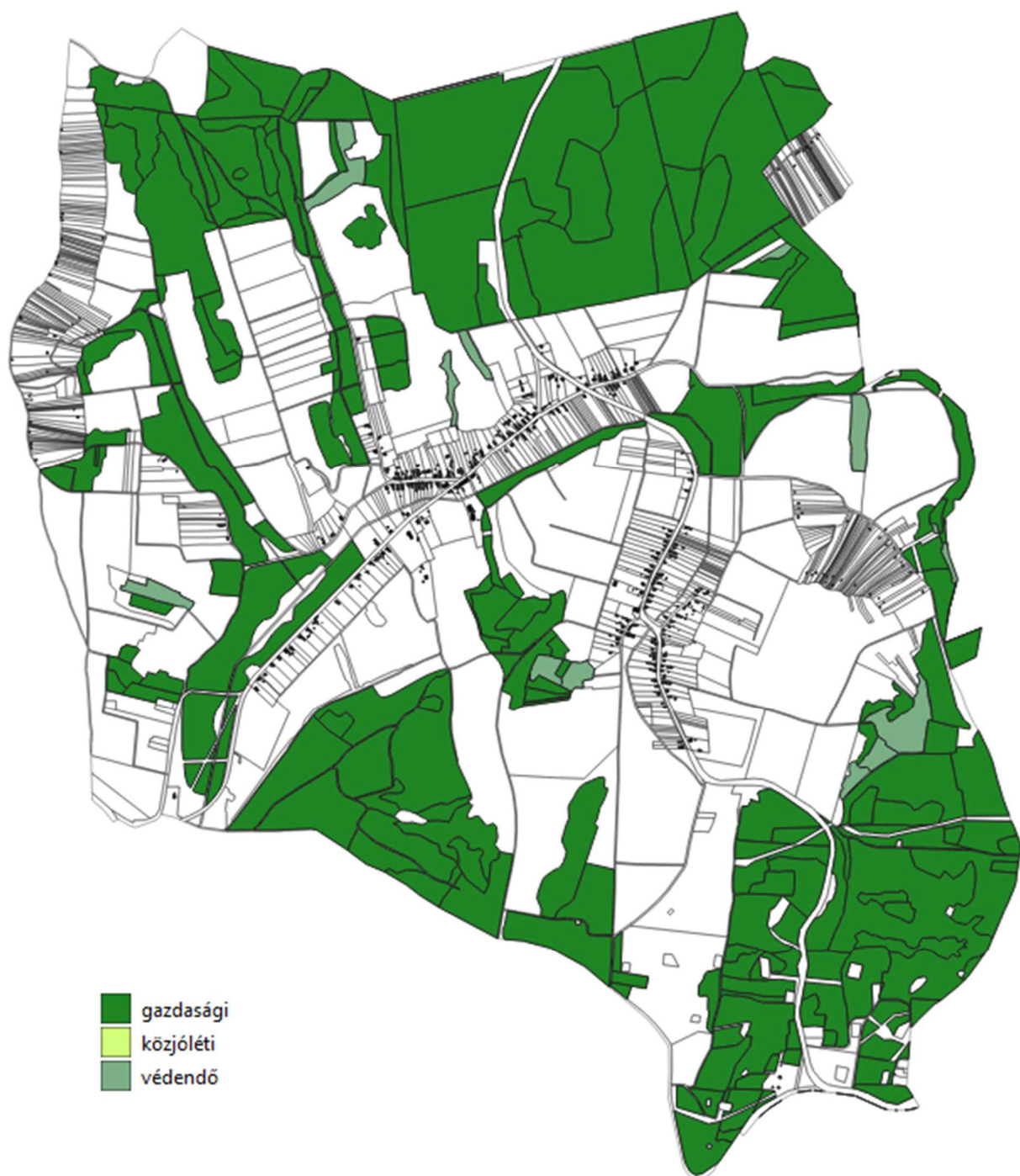
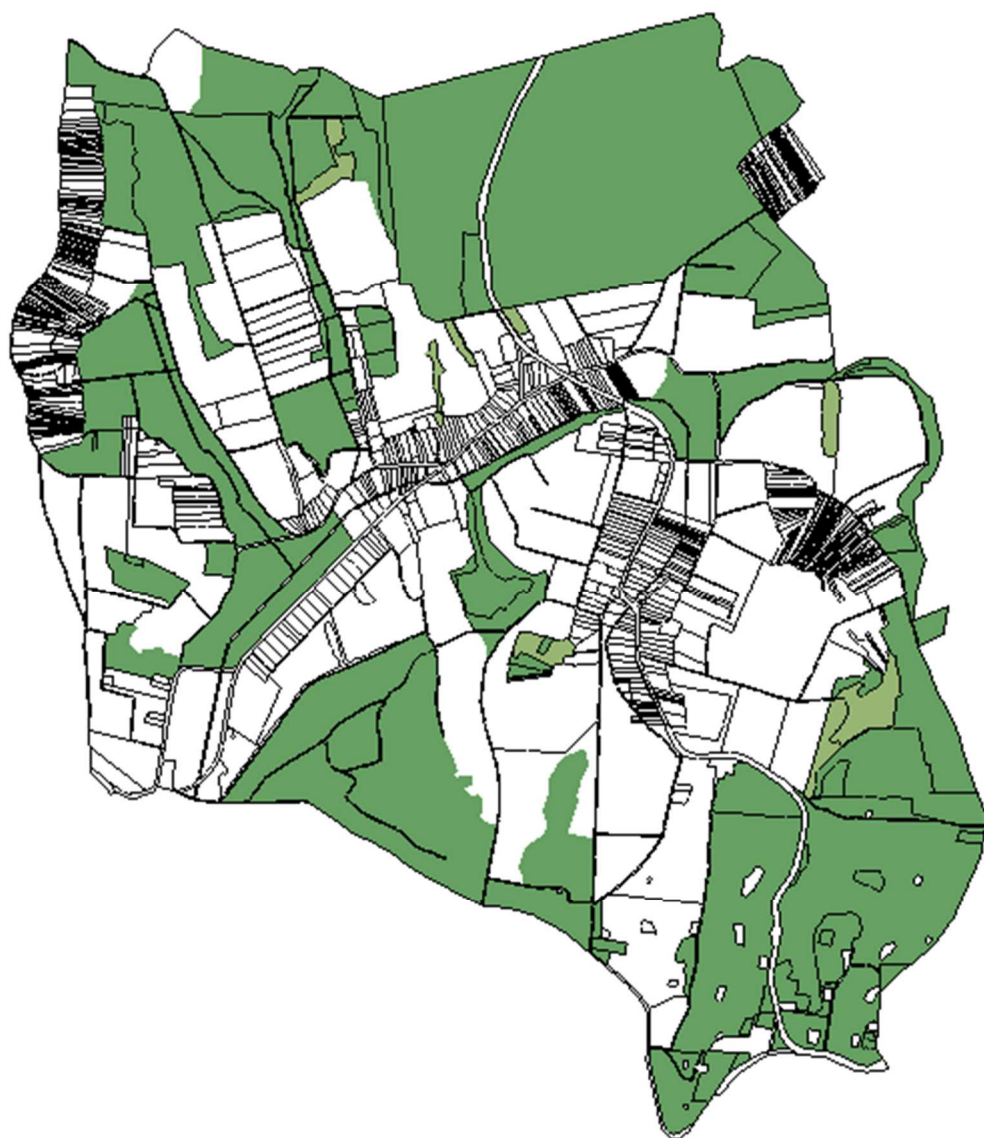

Adatszolgáltatás szerinti erdők rendeltetés szerinti megoszlása
Zala megye TrT erdők övezete és erdőtelepítésre javasolt övezete

Javasolt erdőterületek

VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

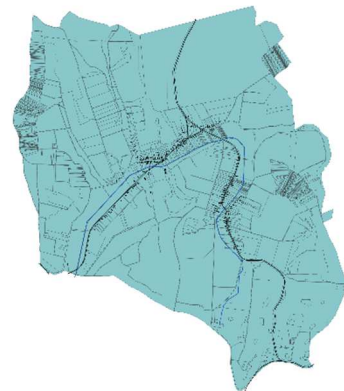
Nemzetközi jelentőségű védett természeti terület

„A bioszféra-rezervátumok azon jellegzetes szárazföldi és tengerparti ökoszisztémák, amelyek az UNESCO Ember és Bioszféra Programja (MAB) keretében nemzetközileg elismertek.” Környezetvédelmi Lexikon (2002)

A hazai 6 bioszféra rezervátumból a Mura–Dráva–Duna Határon Átnyúló Bioszféra-rezervátum területére esik a település egésze.

Bioszféra rezervátumoknak hármas zónarendszere van: magterület, védőövezet és átmeneti övezet. Lisspeszentadorján teljes területe az átmeneti övezetbe tartozik.

„Átmeneti övezet: Az átmeneti zónák a természeti erőforrások fenntartható használatának bemutató területei, rajtuk mezőgazdasági és egyéb emberi tevékenység is folyhat a helyi közösségek, a természetvédelmi szervezetek, kutatók, civil szervezetek és magánszemélyek együttműködésével. Jellemzően nem védett területen helyezkednek el, jogi korlátozás a MAB státuszból következően nem vonatkozik rájuk. A rajtuk folyó tevékenységekbe a kezelők minél jobban igyekeznek bevonni a helyi közösségeket is.”

Országos Ökológiai Hálózat

A Lisspeszentadorjánon található hálózati elemek az ökológiai folyosó kategóriát fedik le. Ökológiai folyosó övezetébe sorolták a Szentadorjáni-patak vonalát, hiszen vonalas jellegénél fogva fontos összekötő szerepe van az élőhelyek között. A településen az erdőterületeket kapcsolja össze. Az összefüggő erdőterületek nagy része szintén ökológiai folyosó kategóriába lett sorolva.

**2018. évi CXXXIX. törvény
Magyarország és egyes kiemelt
térsegeinek területrendezési tervéről**
**14. Ökológiai hálózat ökológiai
folyosójának övezete**

26. § (1) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak olyan megyei területfelhasználási kategória és megyei övezet, valamint a településrendezési eszközökben olyan övezet és építési övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat magterülete és az ökológiai hálózat ökológiai folyosója természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha
a) a települési területet az ökológiai hálózat ökológiai folyosó, vagy az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó körülzárja, továbbá

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(3) A (2) bekezdésben szereplő kivételek

együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület csak az állami főépítési hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai hálózat magterület és az ökológiai hálózat ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(4) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében a közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala, továbbá az erőművek az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával jelölhetők ki és helyezhetők el.

(5) Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetében bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Az övezetben új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külfejtéses művelésű bányatelek horizontálisan nem bővíthető.

50. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

79. § Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete tekintetében a 26. § szerinti övezeti előírások mellett a következő előírások alkalmazandók:

a) a településrendezési eszközök készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét biztosítani kell;

b) szántó művelési ágú területen - a Balatoni főépítész hozzájárulását követően - kizárólag út, közmű, vízgazdálkodási és vízkárelhárítási építmény helyezhető el;

c) a kertes mezőgazdasági terület övezetében is besorolt területeken a 2700 m²-nél kisebb telek nem építhető be;

d) csarnok nem helyezhető el;

- e) új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve, az illetékes természetvédelmi hatóság, valamint a Balatoni főépítész hozzájárulása alapján történhet;
- f) 10 méter beépítési magasságot meghaladó építmény - a kizárólag kilátó rendeltetésű építmény és a víztorony kivételével - nem létesíthető;
- g) védelmi és közjóléti erdőtelepítés, külterületi fásítás kizárólag őshonos fafajokkal végezhető;
- h) * a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, továbbá új vegyszertároló és hulladékkezelő létesítmény nem létesíthető, valamint energetikai célú növénytelepítés nem megengedett.

A megyei területrendezési tervben foglaltak érvényre jutását elősegítő intézkedések és szabályozási ajánlások. 39/2019.(IX.26.) KH számú határozat

Az ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetére vonatkozó ajánlások

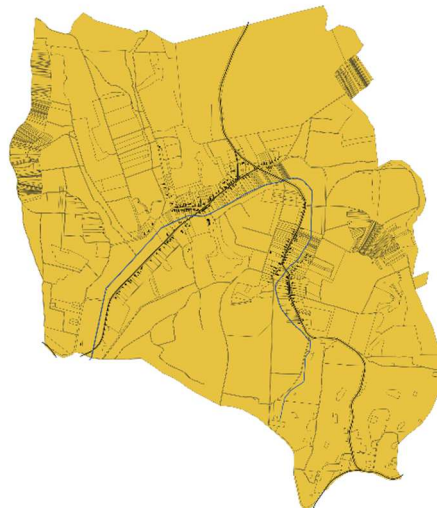
Ökológiai folyosó területén csak természet- és környezetkímélő területfelhasználás, ill. tevékenység fenntartása javasolható. Az övezet területén fontos a meglévő természetszerű művelési ágak (erdő, gyepek, nádas, stb.) megtartása, művelési ág-váltás csak abban az esetben javasolható, ha az a termőhelyi viszonyokhoz igazodva, a természetközeli gazdálkodás irányába (intenzív gazdálkodási módból az extenzív irányba) történik.

Minden építéssel járó műszaki beavatkozás (pl. műszaki infrastruktúrahálózat és építményeinek elhelyezése, fejlesztése), vagy bármilyen környezetterhelő tevékenység megvalósítása, folytatása csak a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával, a természetvédelmi szempontok sérelme nélkül lehetséges. Az ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetre - a vonatkozó törvényi övezeti előírások mellett - a következő ajánlásoknak is érvényt kell szerezni: - a természetvédelmi hatóság hozzájárulása nélkül a területhasználati, környezeti és funkcionális változtatások nem hajthatók végre; - a településrendezési tervek készítése során az ökológiai folyosók folytonosságát és folyamatossá tételét ökológiai vizsgálatokra alapozva kell tervezni és biztosítani; - a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell érvényesíteni; - a kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetszerű művelési ágak (gyepek, nádas, erdő, mocsár) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésűből a természetszerű irányában javasolható; - a beépítésre szánt területek növelése és fejlesztése az ökológiai folyosó funkció biztosítása mellett a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet; - szántó művelési ágú területen új beépítés nem helyezhető el, kertgazdasági övezetbe sorolt területen a 2000 m² -nél kisebb telek nem építhető be; - az övezethez tartozó mezőgazdasági-elsősorban a gyepek /rét és legelő/ művelési ágú - területek minél nagyobb arányú természetközeli területi átszervezése javasolható; - közlekedési építmények abban az esetben és olyan módon helyezhetők el, ha a magterület, a természetes és természetközeli élőhelyek fenntartása, valamint az ökológiai kapcsolatok működése biztosítható; - közlekedési építmények tájba illesztve, a terepi adottságokhoz alkalmazkodva helyezhetők el, új építmény elhelyezése, műszaki infrastruktúra telepítése csak tájba illesztve és a természetvédelmi hatóság és kezelő hozzájárulása alapján történhet; - magasépítmény - kizárólag kilátó rendeltetésű építmény, víztorony kivételével - nem létesíthető, csarnok jellegű épület, reklámcélú építmény elhelyezése nem javasolható; - a területen környezetszennyező tevékenység nem folytatható, csak természetes és környezetkímélő tájfenntartó módszerek és gazdálkodás alkalmazható; - energetikai célú növénytelepítés nem javasolható.

VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

Tájképvédelmi terület övezete

Az **Ország Területrendezési Terve** felhatalmazása alapján a **9/2019. (VI.14.) MVM rendelet** Lisszentszadorján teljes közigazgatási területét **tájképvédelmi terület övezetébe** sorolta be. A sajátos aprófalvas jelleg, a beépítés módja, a tájszerkezet és a tájhasználat indokolja a teljes területnek tájképvédelmi övezetbe való sorolását. A dombvidéki jelleg miatt a rálátások is nagyobbak, így a táj vizuális szempontból is érzékenyebb.

(1) A tájképvédelmi terület övezete (a továbbiakban e § alkalmazásában: övezet) területére a megye területrendezési tervének megalapozó munkarésze keretében meg kell határozni a tájjelleg helyi jellemzőit, valamint a település teljes közigazgatási területére készülő településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megőrzendő elemeit, elem-együtteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit.

(2) Az övezettel érintett területre a tájképi egység, a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – meg kell határozni

a) a településrendezési eszközökben a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait,

b) a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 2. § (2) bekezdése szerinti településképi rendeletben (a továbbiakban: településképi rendelet) a településképi követelményeket.

(3) Az övezetben bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.

(4) Az övezetben a közlekedési, hírközlési és energetikai infrastruktúra-hálózatokat, továbbá az erőműveket a tájképi egység megőrzését és a hagyományos tájhasználat fennmaradását nem veszélyeztető műszaki megoldások alkalmazásával kell elhelyezni.

Az MaTrT figyelembevételével Zala Megye Területrendezési Terve a tájképvédelmi terület övezetére irányelveket és ajánlásokat fogalmaz meg, amelyek a 39/2019.(IX.26.) KH számú határozat mellékletében találhatók.

A tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó ajánlások

1. A tájképvédelmi terület övezetével érintett területeken érvényt kell szerezni a következő ajánlásoknak:

- új beépítésre szánt területek csak feltételekkel, a tájképvédelmi szempontok érvényesítésével jelölhetők ki; - csak a meglévő beépített területhez kapcsolódva, valamint külterületen a megyei területrendezési terv elfogadását megelőzően művelés alól kivett területen javasolható új beépítésre szánt terület kijelölése.

- a művelési ág váltás, illetve a más célú hasznosítás csak az adottságoknak megfelelő termelési szerkezet, tájhasználat kialakítása, illetve a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében az illetékes természetvédelmi hatóság hozzájárulásával lehetséges;

- a tájképvédelmi szempontból érzékeny mezőgazdasági területeken a településrendezési eszközök készítése során célszerű támogatni a természetközeli területi átszervezést, elsődlegesen a vízparti, vízközei, illetve a gyepterületi művelési ágú területeken, valamint az erdőterületi zárványban elhelyezkedő területeken.

- a látványvédelem (kilátás, rálátás) szempontjait mind a településrendezési és építészeti tervezés, mind pedig az egyes építmények megvalósítása során kiemelten kell értvényesíteni;
- országos jelentőségű védett természeti területen a kertgazdasági terület övezetbe sorolt területeken a 2000 m² -nél kisebb telek nem építhető be, szántóművelési ágú területen építmény nem helyezhető el;
- új épület vagy építmény elhelyezése csak tájba illesztést igazoló dokumentációval alátámasztott módon tájba illesztve, a történeti tájszerkezet, a tájképi adottságok megőrzésével, a tájkarakter erősítésével, a helyi építészeti hagyományok figyelembevételével történhet;
- a közmű és elektronikus hírközlési nyomvonalas hálózatok és járulékos műtárgyaik kiépítésénél, illetve a meglévő hálózatok korszerűsítésénél a tájkép védelme és az esztétikai követelmények érvényesítése céljából – a műszaki lehetőségek és a védett értékek védelmi szempontjainak mérlegelésével – a terepszint alatti elhelyezést kell előnybe részesíteni;
- csarnok jellegű épület és reklámcélú hirdető építmény elhelyezése nem javasolható, a település helyi településképvédelmi rendeletében rendelkezni kell a meglévő tájkoztató táblák, köztárgyak, hirdető-berendezések lebontásáról, újak elhelyezésének feltételeiről.

2. Az övezet részét képező erdőterületen csak az erdőgazdálkodást, vadgazdálkodást, turizmust, kutatás-oktatást szolgáló épületek helyezhetők el, a táji és természeti értékek sérelme nélkül.

3. Az övezet mezőgazdasági területein törekedni kell a művelési ágak kialakult arányainak megtartására, a hagyományos tájkarakter megőrzésére, a tájhagyományt képező művelési ágak és módok megtartására, a tájidegen hasznosítási formák kizárására.

4. A művelési ág megváltoztatása, ill. más célú területhasználat csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása, ill. a tájkarakter erősítése, természetes állapot visszaállítása, valamint közmű és közút építése érdekében javasolható.

5. Az övezeten belül a településrendezési tervekben kell lehatárolni a kertes mezőgazdasági területeket, ezeken a (volt zártkerti) területeken tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokkal gyümölcs- és szőlőtermesztést, feldolgozást szolgáló épületek helyezhetők el, - telekrendezés során legkisebb teleknagyságként min. 1500 m² ajánlott, új telekalakításkor kívánatos az átlag 3000-6000 m² -es kertgazdasági telekméretek biztosítása.

6. Tájképileg érzékeny, beépítési igények által veszélyeztetett városi, városközeli területeken figyelmet kell fordítani arra, hogy a telkek tovább ne aprózódjanak, a szabályozás a nagyobb telekméretek kialakulását segítse, illetve beépítettségük ne növekedjen, a zöldfelületi fedettségük ne csökkenjen.

7. A tájban megjelenő település-sziluettet megváltoztató bel-, vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell, a településrendezési tervekben a kialakult településképek megfelelően meg kell határozni az épületek magassági korlátozását, toronyszerű építmények elhelyezésére az övezeten kívül kell területet kijelölni.

8. A települések beépítésre szánt területén a településkép és a tájkarakter védelme érdekében csarnok jellegű épület építése - látványtervvel igazoltan - tájba illesztve, illetve növényzettel takartan javasolható.

9. A települések beépítésre nem szánt területén a tájkarakter védelme érdekében: - terepszint alatti építmény alapterülete a telek 10%-át lehetőség szerint ne haladja meg; - a magasépítményeket a környezethez (domborzati és növényzeti adottságokhoz) illeszkedően lehet elhelyezni;

10. településrendezési, szabályozási eszközök alkalmazásával is elő kell segíteni a hullámterek eredeti, illetve eredetihez közeli állapotának visszaállítását, és a védelem fokozását.

11. A kiépítendő közlekedési utakat a tájbaillesztés követelményei szerint a domborzati és ökológiai adottságokhoz igazodó közlekedési folyosóban indokolt vezetni.

12. Elő kell segíteni a megye területén működő kavicsbányák rekultivációját és az ehhez kapcsolódó tájrehabilitációs feladatok elvégzését.

13. A különböző művelési ágú területeket, mezőgazdasági táblákat elválasztó gyepek, zöldsávok megtartása, illetve kialakítása szükséges, a mezőgazdasági tájfásítás meglévő elemei megtartandók, hiányzó elemei pótlandók.

14. A több települést is érintő, egybefüggő térségi jelentőségű tájképvédelmi területek esetében területfelhasználási egységek kijelölésénél a kilátás-rálátás adottságait figyelembe vevő térségi szintű egyeztetés javasolt.

15. Tájképileg érzékeny, beépítési igények által veszélyeztetett városi, város-közei területeken figyelmet kell fordítani arra, hogy a telkek tovább ne aprózódjanak, és a zöldfelületi fedettségük ne csökkenjen. A tájképet károsító építkezések megakadályozása érdekében tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokra kell törekedni.

16. A tervezett gyorsforgalmi utak és főutak elkerülő szakaszainak területének biztosítása során ezek tájba illesztésére, a környezetvédelem szempontjainak és követelményeinek érvényesítésére különös gondot kell fordítani.

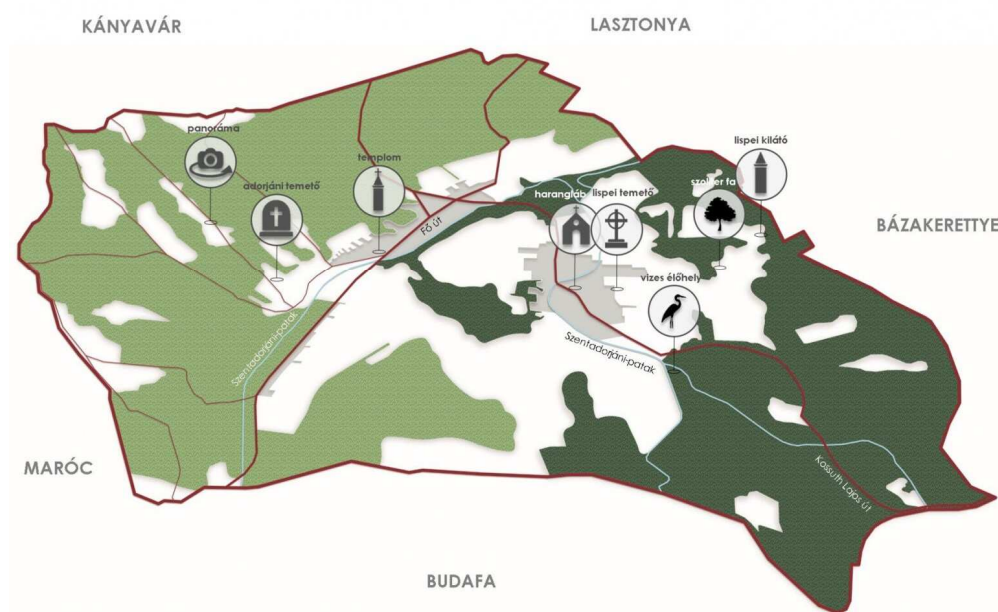
A területfelhasználási egységekre, a térségi övezetekre vonatkozó ajánlások közül a történeti tájkarakter védelmére, a táji-természeti értékek védelmére, a település és a táj harmonikus egységének megtartására vonatkozó ajánlásokat a terv figyelembe vette, illetve azokkal összhangban készült.

Egyedi tájérték

Egyedi tájértéknek a tájra jellemző természeti érték, képződmény, vagy az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos, vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

Az alábbi ábra forrása: Bubics Benedek (2021.11.03.) Érték a tájban-Egyedi tájérték felmérés Lisspeszentadorjá településén. A Balaton Felvidéki Nemzeti Park hivatalos honlapja link: [Érték a tájban – Egyedi tájérték felmérés Lisspeszentadorján településén \(bfnp.hu\)](#) (2024.09.19.)

LISPESENTADORJÁN KÖZSÉG EGYEDI TÁJÉRTÉKEINEK KATASZTERE MADÁRTÁVLATBÓL

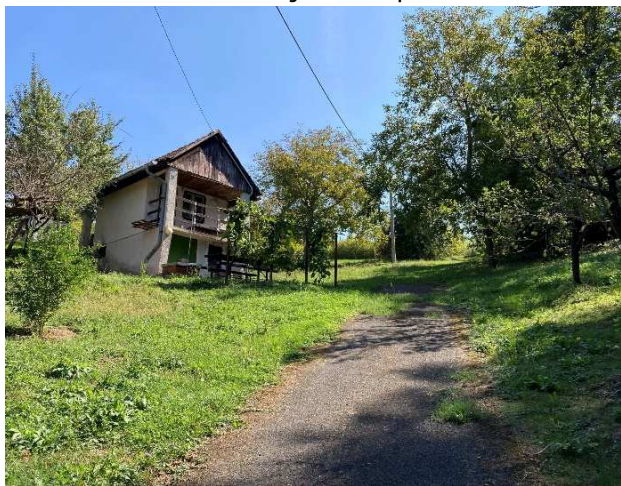
Harangláb Lispén

Szentadorjáni templom

Kilátás a szőlőkre és a tájra

Szőlőhegyi préház

Egyedi tájértékek		Hrsz
1	Szent Adorján templom	133/1
2	Templom előtti fészület	133/1
3	Állattartó telep	055/5
4	Gondozó- és kultúrház, önkormányzat	101
5	II. világháborús emlékmű	22
6	Kis tó	50
7	Szoliter fűzfa	54
8	I. világháborús emlékmű	440
9	Harangláb	542/1
10	Lispei temető	543
11	Fészület a temetőben	543
12	Lispei panoráma	0205/12
13	Vizes élőhely	033/1
14	Lispei kilátó és panoráma	0205/2
15	Szoliter cseresznyefa	0199/1
16	Hegyi extenzív gyümölcsös	1387

17	Adorjáni temető	0120
18	Feszület az adorjáni temetőben	0120
19	Pálos rom az adorjáni temetőben	0120
20	Síremlék	0120
21	Mezei panoráma	0115
22	Erdőszéli panoráma	0136
23	Legeltető állattartás	464
24	Hegyi panoráma	085
25	Hegyi feszület	863

Egyedi tájértékek táblázata (BFNPI adatszolgáltatás)

ZÖLDinfrastruktúra-fejlesztési javaslat

A településterv a zöldinfrastruktúra-hálózat kialakításával törekszik a környezeti állapot megőrzésére, és figyelembe veszi **az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) jogszabály rendelkezéseit.**

A település zöldfelületi rendszere és zöldinfrastruktúra-hálózata

9. § (1) A településtervben gondoskodni kell a település igazgatási területén a környezet állapotának és a klimatikus viszonyoknak megőrzése, javítása érdekében a telkek növényzettel fedett részéből, a jellemzően zöldterületekből, az erdőkből és fasorokból álló egységes és összefüggő zöldfelületi rendszer kialakításáról, valamint az épített környezet jellegét meghatározó elemeinek megőrzéséről.

(2) A települési zöldinfrastruktúra a természetes, természetközeli területek, valamint az ökológiai funkciót betöltő egyéb növényzettel fedett, illetve vízparti ökoszisztémák hálózata. Meglévő és tervezett elemei jellemzően a zöld-, erdő-, mezőgazdasági, vízgazdálkodási, természetközeli és a jelentős zöld- és vízfelülettel rendelkező különleges beépítésre szánt és különleges beépítésre nem szánt területeinek, zöldfelületeinek, fasorainak a helyi sajátosságoknak megfelelő módon tervezett rendszere. A zöldinfrastruktúra-hálózat kialakításának fontos szempontja, hogy az egyes elemeinek folytonossága, illeszkedése mind a beépített terület határán, mind a települések közigazgatási határán lehetőség szerint biztosított legyen.

A közpark zöldterület és a közkert zöldterület

27. § (1) A zöldterület állandóan növényzettel fedett közterület, amely a település klimatikus viszonyainak megőrzését, javítását, ökológiai rendszerének védelmét, a pihenést és testedzést szolgálja. A zöldterület általános használata szerint közpark vagy közkert.

(2) A zöldterület övezeteinek közútról, köztérről közvetlenül – kerekesszékekkel és gyermekkocsival is – megközelíthetőnek és használhatónak kell lennie.

(3) A közpark zöldterületen a rendeltetésszerű használatához szükséges építmény és vendéglátó, kulturális, közösségi szórakoztató rendeltetést tartalmazó épület helyezhető el.

A Zöldinfrastruktúra HÁLÓZAT fejlesztési javaslatai

A települési zöldfelületi rendszer meghatározó elemei **belterületen** a közhasználatú zöldterületek, zöldfelületi jellegű intézmények, lakókertek, közlekedési zöldfelületek. Lisperzentadorján magas zöldfelületi ellátottsággal és többféle rekreációs funkciót ellátó zöldfelülettel rendelkezik, amelyeket a terv zöldterület területfelhasználási egységbe sorolt.

A zöldfelületi rendszer szempontjából meghatározóak a **külsőterületi** zöldfelületek, azaz a települést övező nagy kiterjedésű, védettségi oltalom alatt álló, összefüggő erdőterületek. Lisperzentadorján esetében kiemelt jelentőségű a vízgazdálkodási területek, mint kékinfrastruktúra elemek jelenléte, a Szentadorjáni-patak völgyében kialakult település ma is őrzi a táj szerkezetét.

Közhasználatú zöldfelületek

Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A települési zöldfelületi rendszer meghatározó elemei belterületen a közhasználatú zöldterületek, zöldfelületi jellegű intézmények, lakókerterek, közlekedési zöldfelületek.

A zöldfelületi rendszer szempontjából meghatározóak a települést övező összefüggő erdőterületek és a természetközeli rétek, legelők területei, amelyek védelmét a település terv teljes mértékben biztosítja.

Közhasználatú zöldterületek

A település központjában egyik központjában magasodik a Szentadorjáni templom. A hozzá tartozó zöldfelület gondozott, a templom mögött még hosszan elnyúlik. A másik központban lévő útelágazás fogja közre a világháborús emlékművet. A Polgármesteri Hivatal telkén van a településnek játszótér, bár a játszóeszközök száma csekély, állapotuk kifogásolható. Lipe településrész belsejében kiszélesedő, sávszerű zöldfelületek találhatóak. Ezek jelenleg nem rendelkeznek funkcióval, de központi helyzetüknél fogva lehetőségeket tartogatnak. A harangláb önkormányzati telken áll, kapcsolatot biztosít az utca és a temető között. Mindkét településrész saját temetővel rendelkezik. A településterv több zöldterületet, **Zkk** jelű (közker) övezetet jelöl ki, amelyek az útsatlakozásoknál kialakult nagyobb zöldfelületi teresedések, főként csak esztétikai funkciót töltenek be, rekreációs funkciójuk jelenleg nincs, a legkisebb zöldfelületi arány 60 %.

Közlekedési zöldfelületek

Az utak menti zöldsávok eltérőek a két településrészén. Lispén keskenyebbek, szikkasztóárok nem jellemző, míg Szentadorjánon többnyire megoldott a csapadékvíz szikkasztása. Az útmenti zöldsávok gyepterületek, fát elvétele után ültettek. Fasor nincs a településen.

Lakóterületi kertek

A zöldfelületi rendszer szempontjából meghatározóak továbbá a lakóterületek kertrészei és az egyéb hagyományos falusias belterületi kertek is, melyek beépítés mentesen történő megőrzése meghatározóan fontos nemcsak zöldfelületi, de az egységes településkép, történeti településszerkezet megőrzése szempontjából is. Ugyan a belterület lombkorona borítottsága nem jelentős, a telkek zöldfelületi aránya magas. és a külterületi erdők ellensúlyozzák ezt. Karakteresek, az utcaképet meghatározóak a telkeken elszórtan ültetett lucfenyők.

Külterületi zöldinfrastruktúra

Az erdőterületek természetszerű jellegüknél, kiterjedésüknél fogva számos ökoszisztéma szolgáltatást biztosítanak. Fontosak, mint természeti örökség, aktív rekreációt szolgáló terület, kondicionáló felület és élőhely. A meredekebb domboldalakat védi az erózióveszélytől. Az összefüggő, nagy kiterjedésű erdőterületek, és a helyi klímára jellemző fajok magas aránya elősegíti az itt megtalálható társulások stabilitását.

Magas a gyepterületek aránya, elsősorban a vízfolyások völgyében- ezeket legelőként, illetve kaszálóként hasznosítják. A felhagyott szőlők helyén cserjések és gyepek jöttek létre, melyek értékes élőhelyek. A mezsgyéken kialakult szegélynövényzet ökoton, átmeneti élőhely, mely nagyban hozzájárul a biodiverzitáshoz. A fokozatos átmenetben, a széles szegélyzónában magas diverzitás található.

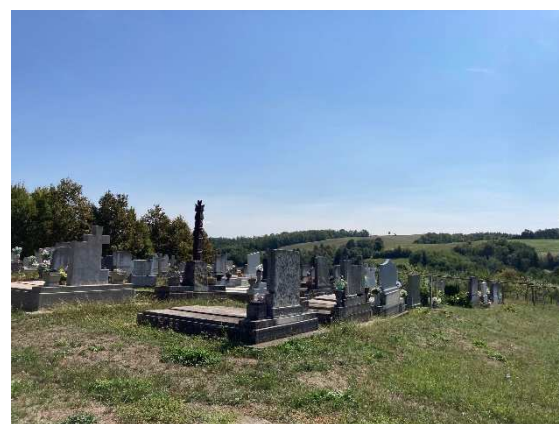
A vízfolyások mentén kialakult vizes élőhelyek számos fajnak adnak otthont, ráadásul vonalas jellegüknél fogva fontos szerepük van a zöldfelületek közötti összeköttetésben. Értékes élőhelyek a patakok menti égerligetek és a fajgazdag láprétek.

Szentadorjáni templom

Polgármesteri Hivatal és játszótér

Temető kilátással

A Zöldfelületi ellátottság alakulása

A település belterületi zöldfelületi ellátottsága kedvező, valamint jól karbantartott. A felületként megjelenő elemek mellett értékes fák is találhatók. A növényzetnek fontos karakter meghatározó szerepe is van Bázakerettye esetében, hiszen jelentősen eltér a környező zalai településektől. Belterületen a szabályozási terv jelentős kiterjedésű területeket sorolt zöldterületi övezetbe, így az egy főre jutó zöldterület bőven meghaladja a minimumértéket. A kijelölt zöldterületek faállománya növelhető, funkciók nem jellemzőek.

Általánosságban elmondható, hogy az utak melletti zöld sávok nyílt árokrendszerrel rendelkeznek, fontos elemei a zöldinfrastruktúra-hálózatnak. Szerepük van a csapadékvíz-kezelésben, főként, ha nyílt szikkasztóárkokkal ellátottak. Ezen kívül térelválasztóként szolgálnak a gyalogos forgalom és lakóépületek, valamint az autósforgalom között.

Az értékelés alapját a közhasználatú zöldfelületek adják. Az új településterv a településen összesen 13.498 m² nagyságú zöldterületet jelölt ki, amely a települések zöldfelületi arányaihoz mérten kedvező arány.

A közparkokat a helyi lakosság veszi igénybe egész évben. A településterv zöldterületként jelölt telkeinek területét a lakosságszámmal (229 fő) elosztva megkapjuk a fajlagos zöldfelületi ellátottságot. A szakmai körökben elfogadott átlag 7-10 m²/fő.

Lispesztadorján esetében ez az arány a következő: 59 m²/fő.

A Zöldfelület ökológiai szerepének erősítésére vonatkozó javaslatok

A zöldfelületi rendszerben kiemelt ökológiai jelentősége az erdőterületeknek és gyepterületeknek van. Ezen területek nagy része az ökológiai hálózatba tartozik. Ezt az ökológiai rendszert egészítik ki a belterületi zöldfelületek. Ezért fasorok és közparkok létesítésekor előnyben kell részesíteni a térségben honos fajok alkalmazását. A közlekedési zöldfelületek állandó stressznek vannak kitéve, így nagyobb a valószínűsége az idegenhonos, invazív növényfajok megjelenésének. Ezek visszaszorítására ügyelni kell, melynek leghatékonyabb módja az őshonos növények telepítése. Lakott területen a frekvenciát több területen javasolt évelők telepítése a zóldsávokba, melyek esztétikai és fenntartási szempontból is kedvezőbbek. Növénytelepítéskor ökológiai szempontból és klímavédelmi szempontból is kedvező a többszintes növényállomány kialakítása. A gyepsávok esetében javasolt virágos fűmagkeverék vetése, mely fenntarthatóbb, dekoratívabb és élőhelyként is szolgál.

CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁSRA VONATKOZÓ JAVASLATOK

Napjainkban valamennyi településre vonatkozóan előtérbe kerül a csapadékvízgazdálkodás helyi szintű kezelése. A csapadékvíz-visszatartás fontos tényező az egyre szélsőségesebb és kiszámíthatatlanabb időjárási viszonyok miatt. A csapadék eloszlása egyre egyenlőtlenebb, nyáron gyakoribban az intenzív esőzések és hosszabbak az aszályos időszakok.

A külterületi nagy kiterjedésű erdőterületeknek és a terepi adottságoknak fontos szerepe van a helyi mikroklima szabályozásában. Az erdőknek kiegyenlített a vízháztartása, mérséklék a szélsőségeket, a csapadék lelassul, míg földet ér, így nem áll fenn a talajerózió veszélye, a talajból a gyökerek felveszik a vizet, majd a leveleken keresztül fokozatosan kipárologtatva juttatják vissza a vizet a légkörbe. A párologó, párologtató felületek, így a vízfelületek és zöldfelületek, egyrészt hűtenek, mivel a párologás hőelvonással jár, másrészt növelik a levegő páratartalmát, ami kicsapódva csapadékként hullik vissza.

A települési csapadékvíz-gazdálkodás a település területére hulló csapadékvizet felhasználható és felhasználandó, megújuló természeti erőforrásnak tekinti. A csapadékvíz felhasználása történhet háztartási és intézményi ivóvízhasználatok egy részének a csapadékvízzel való helyettesítésével, illetve a csapadékvíz visszatartása során lehetőség van a települési vízgyűjtőn a beszivárgás lehetőségének, és ezzel a talaj vízpótlásának és a talajvíz utánpótlásának növelésére.

Lakott területen jó példák a csapadékvíz helyben kezelésére nyílt, gyepes szikkasztóárkok. Az új beruházások során ezen felületek növelésére kell törekedni, a zárt medrű vízelvezető rendszerek kialakítása kerülendő. Ugyanígy a kisvízfolyások esetében is törekedni kell a minél természetszerűbb működés segítésére.

Fontos a csapadékvíz telken belüli kezelése. A tetősíkokról összegyűlő vizet helyben kell kezelni a lehetőségekhez adottan. Ez lehet esővízgyűjtő hordó, földalatti vagy felszíni tározó, kerti tó. Helyi

rendeletben (környezetvédelmi rendelet) célszerű a csapadékvíz telken belüli megtartására kötelezni a lakosságot.

Javasolt az újonnan kijelölt lakóterületek esetében már úgy kiépíteni a lakóházakat, hogy azok szürkevizet használjanak. Ugyanígy az intézményeknél, ha lehetséges, javasolt a rendszert ilyen módon átalakítani, ezzel példaként is szolgálva a helyi lakosság számára.

A csapadékvíz-gazdálkodás fontos tényezője a beszivárgás lehetőségének mértéke. A beszivárgás a burkolatlan felületek arányának növekedésével értelemszerűen emelkedik, így a vízzáró felületek arányának csökkentésére kell törekedni. Ez elsősorban belterületen releváns, különösen telek szinten. A csapadékvíz-gazdálkodás szoros összefüggésben áll a befogadó vízfolyások vízgazdálkodásával. Lispeszentadorján területén jelentős a Szentadorjáni-patak, amelyek vízgazdálkodásra vonatkozóan a 39/2019.(IX.26.) KH számú határozat a következő ajánlásokat, intézkedéseket állapítja meg:

3. A mederrendezés elsőrendű szempont, mert ezek a vizek a végbefogadói a beépített területekről érkező csapadékvíz-hálózat által szállított nagy mennyiségű, hirtelen lezúduló csapadékvíznek.

4. A helyi vízkárelhárítás érdekében a hegy- és dombvidéki településeken különösen fontos a kisvízfolyásokon a záportározó, völgyzáró gát építési lehetőségek kihasználása. A vizek megfogásával és késleltetésével mentesíthető a beépített terület a hirtelen lezúduló, sok uszadékot és hordalékot szállító vizektől.

7. A települések belterületén összegyűjtött csapadékvizek vízfolyásokba vezetése csak előzetes tisztítás (olajfogó, homokfogó, törmelékfogó stb.) után engedélyezhető.

8. A folyóvizek és a part menti területek területfelhasználásánál és hasznosításánál két prioritást kell párhuzamosan érvényesíteni:

az árvizek biztonságos levezetése (élet- és vagyonvédelem) valamint a vízmegtartás (ökológiai és turisztikai vízigény biztosítása, árvízcsúcs csökkentő szerep).

6. Közművesítés, elektronikus hírközlési javaslat, közlekedési javaslat

6.1. Vízellátás

Lispeszentadorján Községben az ivóvízhálózat rekonstrukciója szükséges, tározó felújításra szorul. Lispeszentadorján településen több helyen a vezeték nem közterület alatt húzódik. A megfelelő karbantartások miatt szükséges a területet kiszabályozni vagy a nyomvonalat kiváltani. A legtöbb nyomvonal esetében a közterület szélessége megfelelő a teljes vezeték kiváltásához is. Amennyiben nem szeretnék kiváltani a teljes vezetékhalózatot és nem áll módjukban kiszabályozni azokat, abban az esetben vezetékjogot kell bejegyeztetni a magánterületekre.

A vezeték védőtávolsága más közművektől: 1,00 m, csatornától 1,5 m, a csőpalást szélétől mérve.

6.2. Szennyvízelvezetés

A lakóterületi fejlesztések esetében a szennyvízhálózat méretezésénél a használati ivóvíz igényeket kell figyelembe venni, a tervezett fejlesztési igényeket a közműszolgáltatóval le kell egyeztetni.

Ipari, gazdasági, egyéb speciális kibocsátók esetén a konkrét egyedi igényeket, fogyasztási adatokat figyelembe véve kell figyelembe venni. Ipari szennyvíz megfelelő előtisztítás nélkül élővízbe, vagy közcsatornába nem vezethető. Tisztítatlan kommunális szennyvizet tilos élővízbe vezetni.

6.3. Csapadékvíz elvezetés

A vízfolyásokkal, holtágakkal kapcsolatos beruházás nem szükséges, az Igazgatóság nem tervez.

A 9/2019 (VI.14.) MvM rendelet 12 § értelmében „a lefolyó vizeket természetes felszíni víz medrébe kell vezetni, ha azonban ennek befogadása korlátozott, akkor tároló vagy tározó műtárgyban kell gyűjteni a vizeket, és késleltetve, fékezetten lehet, a felszíni vízelvezető hálózat kezelőjének engedélyében meghatározottak szerint, a települési - ennek hiányában a balatoni - főépítész hozzájárulásával a közterületi felszíni vízelvezető rendszerbe vezetni azzal, hogy az élővízbe vagy zárt tározóba vezetett vizek számára ülepítőteret kell biztosítani, amelynek a folyamatos tisztán tartásáról az érintett terület tulajdonosának gondoskodnia kell”.

„A meglévő vízelvezető rendszereket meg kell őrizni, azokat elépíteni, leválasztani, megszüntetni tilos, felújításukról szükség esetén gondoskodni kell.”

A 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szól.

Ezen rendelet 2. § (1) értelmében a vizek és a közcélú vízellátási-művek kezelésére jogosult és köteles személyek a vizek és közcélú vízellátási-művek mentén az azokkal kapcsolatos vízgazdálkodási szakfeladataik ellátására, a meder megközelítésére a rendeletben meghatározott szélességig terjedő parti sávot használhatnak.

Ennek szélessége a 2 vízfolyás mentén a 2. § (3) bekezdés b pontja szerint 6-6 m, mert állami tulajdonú vízfolyások. Ez a terület a vízgazdálkodási szakfeladatok ellátására, meder megközelítésére szolgál. Ezáltal az új fejlesztések során ezt biztosítani szükséges. Új beépítés csak akkor valósulhat meg, ha a többlet vizet továbbvezetni lehetséges.

A 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásában Lispeszentadorján Község érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi terület.

Lispeszentadorján Község területén vízminőség védelmi övezet található.

A hidrogeológiai védőidomok és védőövezetek területén lévő szabályozásról a 123/199.(VII.18.) Kormány rendelet 13§ szól:

„13. § (1) A hidrogeológiai védőidomokban és a védőövezetek területén:

- a) tilos olyan létesítményt elhelyezni, melynek jelenléte vagy üzeme a felszín alatti víz minőségének károsodását okozza;
- b) tilos olyan tevékenységet végezni, amelynek következtében
 - ba) csökken a vízkészlet természetes védettsége, vagy növekszik a környezet sérülékenysége,
 - bb) 6 hónapon belül le nem bomló károsító anyag kerül a vízkészletbe,
 - bc) olyan lebomló anyag jut a vízkészletbe, amelynek mennyisége, jellege vagy bomlásterméke a felszín alatti víz minőségének károsodását okozza;
- c) olyan vegyi anyaggal, amely a vizet károsíthatja, vagy amelyből a víz minőségét károsító anyagok oldódhatnak ki, csak zárt építményben szabad dolgozni;
- d) a növénytermesztésre a 12. § (2) és (3) bekezdésben leírtakat kell értelemszerűen alkalmazni;
- e) önellátást szolgáló állattartás megengedett, de azt meghaladó mértékű állattartás és víziszárnyas telep csak a „B” zónában lehetséges –, a hulladék (trágya) kezelése és tárolása során úgy kell eljárni, hogy a talaj és a talajvíz ne szennyeződhesen (így például a trágyalét vízzáró tartályban vagy medencében kell gyűjteni, és ellenőrzött módon, a hidrogeológiai védőövezeten kívül vagy legfeljebb annak „B” zónájában lehet felhasználni);
- f) meglévő tárolóhelyen bármely, a vizet károsító folyékony anyagot csak úgy szabad tárolni, hogy
 - fa) a tárolótartály állapota kívülről is bármikor ellenőrizhető legyen, vagy
 - fb) az üzemeltető a vízügyi hatóság által engedélyezett módon tervezett és üzemeltetett rendszer segítségével rendszeresen ellenőrizze, hogy nem kerül-e károsító anyag a felszín alatti vízbe;
- g) a vizet károsító folyékony anyagok tárolására szolgáló új tárolóhelyet úgy kell kialakítani, hogy
 - ga) a tárolótartály állapota kívülről bármikor ellenőrizhető legyen,
 - gb) a tárolótartály olyan vízzárófalú teknőben vagy tartályban legyen, amely – meghibásodás esetén – a teljes tárolt folyadékmennyiséget befogadja;
- h) a vízre veszélyes anyagot (így például ásványolajtermék) szállító csővezetéket a területen akkor lehet átvezetni, ha a vezetékek biztonságát (így például külön burkolattal) megteremtik, gondoskodnak a vezetékek rendszeres (így például havi ultrahangos) ellenőrzéséről és azt csőtörés esetére leállító automatikával látják el.

123/199.(VII.18.) Kormány rendelet 18§ szerint a védőövezetekre vonatkozó jogokat, kötelezettségeket és tilalmakat a vízikönyvi nyilvántartás tartalmazza. A 19§ a költségek kötelezettségeiről szól.

Az ivóvíz bázis védelmi területén a vízügyi hatóság határozatában rögzített előírásokat kell figyelembe venni és vízjogi létesítési engedélyt kell kérelmezni.

6.4. villamosenergia ellátás, elektronikus hírközlési javaslat

villamos energia

A jelen munkarész a tervezett fejlesztési tervben elhatározott fejlesztések villamosenergia ellátását vizsgálja.

1. sz. fejlesztési terület – Településközponti terület (Vt)

A fejlesztési terület a település lakott részének központi részén található a Dózsa György út D-i részén.

A fejlesztési terület jelenleg is ellátottnak minősül, mert a terület NY-i sarkában található a az „1. Adorján” megnevezésű transzformátor állomás. Az állomásból induló 0,4 kV-os légvezetékes hálózat a terület határában halad el.

2. sz. fejlesztési terület – Falusias lakóterület (Lf)

A fejlesztési terület a település lakott részének É-i részén található a Béke utca végén, annak K-i oldalán.

A fejlesztési terület jelenleg is ellátottnak minősül, azonban egy hosszú 0,4 kV-os hálózattal csatlakozik a villamos hálózathoz, mely táppontja kb. 900 m-re található a területtől. A terület beépítése és növekedő energia igénye azt megkívánja, villamos hálózat fejlesztés lehet szükséges.

A területtől D-i irányban található az „1. Adorján” megnevezésű transzformátor állomás, az állomást megtápláló hálózat alkalmas oszlopáról földkábeles leágazást kell építeni a fejlesztendő terület ellátására létesülő transzformátor állomás (Új KTÁ3) számára.

A terület villamos energia ellátásához a következő munkálatok szükségesek:

- „1. Adorján” megnevezésű transzformátor állomást megtápláló légvezetékes hálózat alkalmas oszlopáról közép feszültségű földkábeles hálózatot kell építeni az új transzformátor állomás megtáplálására kb. 800 m nyomvonalhosszban
- A 22 kV-os földkábel végére, az ellátani kívánt terület súlypontjába egy 20/0,4 kV-os betonházas kompakt transzformátor állomást kell létesíteni (Új KTÁ3)
- NFA2X típusú légvezetékes elosztóhálózat létesítése (a terület felosztása, a létesítendő utak és a fogasztók számának függvényében)

3. sz. fejlesztési terület – Különleges vadaspark terület (Kb-v)

A fejlesztési terület a település DNY-i szélén a Dózsa György út meghosszabbításában található, annak DK-i oldalán.

A fejlesztési terület jelenleg is ellátottnak minősül, azonban egy hosszú 0,4 kV-os hálózattal csatlakozik a villamos hálózathoz, mely táppontja kb. 900 m-re található a területtől. A terület beépítése, a felhasználás jellegétől függő energia igénye azt megkívánja, villamos hálózat fejlesztés lehet szükséges.

A fejlesztési területet átszeli a térséget ellátó közép feszültségű gerincvezeték, amely alkalmas oszlopára transzformátor gép telepítésével (Új OTR) lehet a terület megfelelő villamos energia ellátását kialakítani.

A terület villamos energia ellátásához a következő munkálatok szükségesek:

- A területet átszelő, a térséget ellátó gerincvezeték alkalmas oszlopából OTR AF-1400 típusú oszloptranzformátor állomás építése (Új OTR)

- Új NFA2X típusú légvezetékes, vagy NAYY-J típusú földkábeles elosztóhálózat létesítése (a terület felosztása, beépítése, a létesítendő utak és a fogyasztók számának függvényében)

A területen kialakuló felhasználás jellegéből adódó energia igény ismeretében lehet csak meghatározni a szükséges transzformátor állomás teljesítményét. A terület villamos energiaellátás szempontjából jó adottságokkal bír, ugyanis a területet átszeli a térséget ellátó középvezetékű szabadvezeték hálózat. Így amennyiben nagyobb energiaigény szükséges a végezni kívánt tevékenységhez, új transzformátor állomás(ok) létesítése is lehetséges hosszú hálózat létesítése nélkül.

Ami a terület ellátása szempontjából előnyt, a felhasználás jellegét nézve hátrányt jelenthet a területet átszelő középvezetékű gerincvezeték. Ugyanis ez korlátozásokat jelent a területfelhasználás szempontjából, ezért a gerincvezeték kiváltása (földkábelbe lehelyezése, vagy másik nyomvonalon vezetése) szükségessé válhat, melynek költségét a vezeték tulajdonosa és üzemeltetője (E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.) a kiváltást kezdeményező félre háríthatja. Ezzel a terület kialakításakor számolni kell.

6.5. közvilágítás

Az új területek villamos hálózatának kiépítése során a légvezetékes hálózat tartószerkezeteire a közvilágítási lámpatestek felszerelhetőek lesznek. A lámpák ellátását az új területek villamos energia ellátására kiépítendő közcélú hálózat NFA2X típusú szigetelt szabadvezeték 4+1 vezetős kialakításából adódóan ki lehet alakítani.

Az új területek földkábeles ellátása esetén az E.ON Dél-Dunántúli Áramhálózati Zrt. közcélú hálózat építése során a közcélú hálózattal közös nyomvonalon, közös földárokba lefekteti a közvilágítási földkábeleket is. A földkábelekkel megtáplálhatóak lesznek a közvilágítási lámpaoszlopok (kandeláberek).

Az új területek közvilágítási hálózatát a meglévő közvilágítás vezérlésével össze kell kötni.

Az új területeken létesítendő közvilágítási lámpatesteket javasolt korszerű, LED technológiás lámpatestekkel kialakítani.

6.6. gáz közmű hálózat

A településen kiépített nagy-középnomású (4-25 bar), valamint középnomású (0,1-4 bar) földgáz hálózat az E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt. tulajdonában és üzemeltetésében áll. Földgázhálózat szempontjából a település két szomszédos településsel, Kiscsehivel és Bázakerettyével áll összeköttetésben. A felmerülő csatlakozási igények alapján a meglévő földgáz hálózat átmérőjét számításokkal ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a hálózat fejlesztését el kell végezni.

A MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. tulajdonában és üzemeltetésében szén-hidrogén kutak és vezetékek találhatók a település közigazgatási területein

Táv hőellátás

A településen távhőszolgáltatás jelenleg nem működik, és a kialakítására gazdaságos kereteken belül nincs is lehetőség. A falusias lakóterületek lakásainak fűtése egyedi kialakítású.

6.7. megújuló energiák

A településhez tartozó külterületi részeken szélerőmű, valamint naperőmű kialakítása is lehetséges, a domborzati viszonyok és környezeti adottságok alapján.

A villamos hálózat a megtermelt energia átvételére alkalmas, konkrét fejlesztési igény meghatározása az esetleges erőmű létesítési szándék esetén kerül az E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt. részéről meghatározásra.

6.8. hírközlés

A fejlesztendő területek jelenleg vezetékes hírközlés szempontjából ellátatlanok, csak a vezetékek nélküli hírközlési forma érhető el rajtuk. A területek bekapcsolását alapvetően jellemzi, hogy célszerű a villamos hálózat építéséhez igazítani a hírközlési hálózat építését, amennyiben földkábeles hálózat épül, úgy célszerű a hírközlési hálózatot is földkábelrel építeni. Légvezetékes fejlesztés esetén pedig célszerű a közös tartószerkezet alkalmazása.

Jelenleg mindegyik fejlesztési terület ellátottnak minősül, a meglévő hálózat esetleges kapacitás bővítése szükségessé válhat a megjelenő nagyobb számú fogyasztói igények miatt.

A vezetékes hírközlési (táv és műsorelosztási) szolgáltatás bár műszaki megjelenésében közmű jellegű, szolgáltatása alanyi jogon történik. Ezért az igénylők ellátása is egyéni elbírálással, egyéni szerződéskötés alapján történik. A szükséges hálózatfejlesztést a szolgáltató saját beruházásként valósítja meg. A tervezett fejlesztési területek ellátása is ennek igénybevételével történhet.

Vezetékes hírközlési hálózat kiépítésekor gazdasági, illetve műszaki szempontból célszerű a földfeletti hálózat kialakítása. A föld feletti hálózat vezetékeit célszerű közterületen, a zöld sávban elhelyezni. A fejlesztési területek hírközlési hálózatát a meglévő hálózat kibővítésével kell kiépíteni. Amennyiben a fejlesztendő terület villamos energia ellátása légvezetékes hálózattal történik, célszerű a kisfeszültségű hálózat tartószerkezeteit felhasználva közös oszlopsoros hírközlő hálózatot kiépíteni. Földkábeles erőátviteli hálózat esetén célszerű a hírközlő hálózatot is földkábeles hálózattal megvalósítani, azonban ennek kivitelezése költségesebb. A földkábeles hálózat mind üzembiztonsági, mind pedig esztétikai szempontból előnyösebb.

Vezeték nélküli mobil hírközlés szempontjából a megfelelő vételi viszonyok eléréséhez valamint a várható további igények kielégítésére és a modernebb műszaki berendezések megjelenése miatt további antennák telepítése volna szükséges. Az antenna elhelyezésének szabályozásával biztosítani lehet, hogy a lakosságban ne keltsen félelmet és a település arculatát se befolyásolja hátrányosan, miközben minőségi szolgáltatás álljon rendelkezésre.

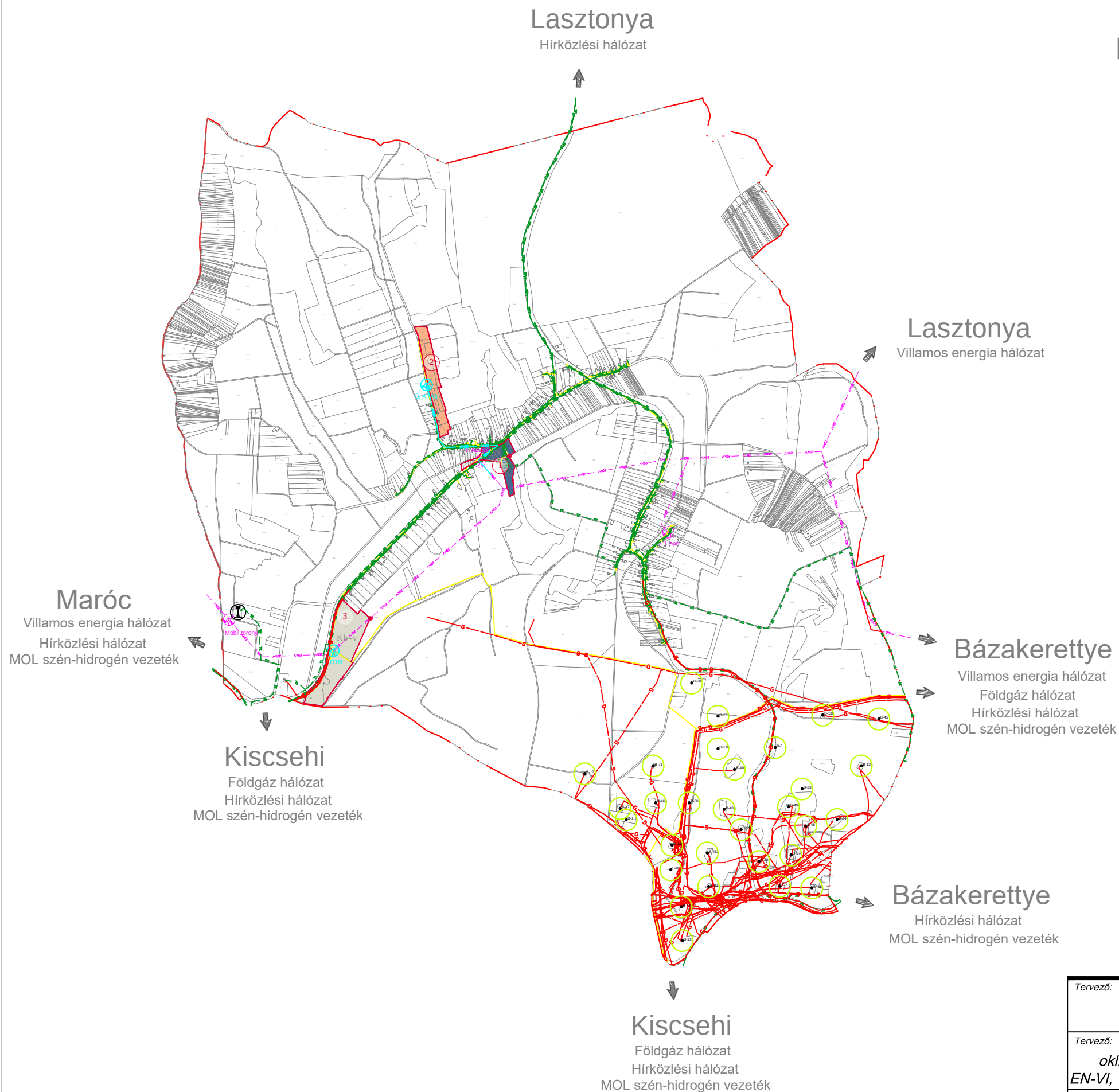
Lispesztadorján

Energiaellátási és hírközlési helyszínrajz

Jelmagyarázat

- Villamos energia hálózat (22 kV feszültség szinttel)
- Tervezett villamos energia hálózat (22 kV feszültség szinttel)
- Földgáz közmű hálózat
- Légvezetékes távközlési hálózat
- Földkábeles távközlési hálózat
- Tervezett távközlési hálózat
- MOL szén-hidrogén vezeték
- Villamosenergia transzformátor állomás
- Tervezett villamosenergia transzformátor állomás
- Hírközlési hálózat adótornya
- MOL szén-hidrogén kút védőtávolsággal

Tervező:	Megbízó: Lispesztadorján Község Önkormányzata 8888 Lispesztadorján, Jókai Mór utca 2.	Dátum: 2024.09.28.
Tervező: Szakács Levente okl. villamosmérnök EN-VI, TE, TH 08-01371	Megbízás tárgya: Lispesztadorján településrendezési tervi eszközeinek felülvizsgálata	Lépték: M=1:20000
Társtervező:	Rajz megnevezése: Energiaellátási- és hírközlési helyszínrajz	Munkaszám: 2024-013
		Tervfajta: alátámasztó
		Rajzszám: A3

6.8. közlekedési javaslat

A település belső közlekedési hálózatának és létesítményei

A település területén az országos közutak és a gyűjtőút burkolatának minősége megfelelő, a lakóutcák burkolatminősége megfelelő, illetve felújítandó.

Az utak megfelelő szolgáltatási szintjének érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a burkolat és a csapadékvíz elvezető rendszer karbantartására.

Utak állapota

A településeken az országos közutak állapota általában közepes, több helyen felújításra szorul.

A helyi utak állapota általában közepes, rossz, szélességük keskeny, sok helyen felújításra, javításra szorul, szélesítésük szükséges.

Közösségi közlekedés

Gyalogos és kerékpáros közlekedés

A gyalogos közlekedés számára vizsgálendő a meglévő lakóutcákon külön nyomvonalon vezetett járda kiépíthetőségének lehetősége. A gyalogosok biztonsága érdekében a meglévő járdaburkolatok állapotának jó karban tartása, a közvilágítás megfelelőségének felülvizsgálata javasolt.

A településen a helyi közlekedést sokan kerékpárral oldják meg. A település közigazgatási területén jelenleg nincs kiépítve kerékpárút. A gépjármű forgalom nem zavarja a közúton folyó kerékpárforgalmat.

Parkolás

A tervezett települési fejlesztések esetében mindig figyelembe kell venni az adott beruházáshoz tartozó, az OTÉK által meghatározott, ingatlanon belül előírt parkoló szám elhelyezhetőségét.

Helyi közlekedéshálózati fejlesztés

A település fejlesztésének egyik fontos eszköze a közlekedés komfortjának javítása.

A fejlesztési területek szerkezetét a meglévő kiszolgáló utakhoz kapcsolódóan kell meghatározni.

Javasolt a meglévő utak, járdák burkolatának felújítása, helyenként szélesítése, a nem burkolt utak burkolatának kiépítése. A lakóutcákban indokolt a burkolat felújítás, illetve forgalomcsillapító eszközök kiépítése. A csomópontokban javasolt a lekerekítő ívek felülvizsgálata.

Esetleges lakóterületi fejlesztéseknél kötöttségek esetén legalább 8 méter széles, egyéb esetekben legalább 10 méter szabályozási szélesség alkalmazása javasolt az utcák kialakításakor, de törekedni kell a min. a 12 méteres szélesség alkalmazása. Az új lakóutcák tervezésénél javasolt forgalomcsillapítás tervezése az útpályák burkolatának tervezésével egyidőben.

Országos közutak védőtávolságán belül történő fejlesztések esetén, illetve országos közutak mellett gazdasági, vagy ipari terület létesítése esetén a fejlesztés engedélyezési eljárásába a Magyar Közút Nrt. bevonása szükséges.

7. Védelmi és korlátozóelemek (veszélyeztetett, illetve veszélyeztető tényezőjű területek; védőterületek, védősávok; a táj, a természeti és az épített környezet, a környezeti elemek védelmével kapcsolatos korlátozások területei)

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek

A településen a következő nyilvántartott régészeti lelőhelyek találhatók:

	Régészeti lelőhely	Hasznosítás
1.	Lispeszentadorján, Erdőhát (69549)	nagyrészt általános mezőgazdasági terület (szántó), részben erdőterület
2.	Lispeszentadorján, Öreghegy (40253)	általános mezőgazdasági terület (szántó, legelő)
3.	Lispeszentadorján, Pálos templomrom (48257)	részben temető, részben tájgazdálkodási mezőgazdasági terület
4.	Lispeszentadorján, Szentadorján – Temető (69551)	nagyrészt erdőterület, részben tájgazdálkodási mezőgazdasági terület (legelő) és temető

A jelenlegi területhasználat a kulturális örökség régészeti elemeit nagymértékben érinti, Lispeszentadorján, Erdőhát és Öreghegy lelőhelyeket a talajművelés (elsősorban a szántás) továbbra is károsítja és veszélyezteti. Lispeszentadorján, Pálos templomrom és Szentadorján – Temető lelőhelyek esetében pedig elsősorban a temető területhasználat veszélyezteti a régészeti örökséget.

Helyi védett egyedi érték

A helyi védett egyedi értékeket a településképi rendelet határozta meg, de a szabályozási terven is szerepeltetésre kerültek. Rájuk vonatkozóan a településképi rendelet fogalmazott meg előírásokat.

Táj és természetvédelem

A településen megtalálható táj- és természetvédelmi értékek és területek a szabályozási terven feltüntetésre kerültek. Rájuk vonatkozóan magasabb szintű jogszabályok rendelkezései mérvadók, melyek egy része a szabályzatba is bekerült. A település külön önkormányzati rendeletben helyi természetvédelmi területről is rendelkezett, ennek területe szintén felkerül a szabályozási tervekbe. Az említett védelmi kategóriák a következők:

- bioszféra rezervátum
- ökológiai hálózat – ökológiai folyosó
- tájképvédelmi terület

Vízfolyások parti sávjára vonatkozó korlátozások

A település területén a korábban már bemutatottaknak megfelelően több vízfolyás, árok is megjelenik. Ezen vízgazdálkodási területek mentén a vízfolyások medrének karbantartása szükséges. Annak érdekében, hogy a medrek megközelíthetők, illetve a vízgazdálkodási szakfeladatok elláthatók legyenek, a parti sáv jelölésre került a tervekben. A parti sáv védőtávolsága 3 méter szélességben meghatározott.

A parti sáv mértékét és a part sávra vonatkozó korlátozásokat, előírásokat a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) kormányrendelet 2. §-a tartalmazza. A parti sávra vonatkozóan a helyi építési szabályzat az alábbiakat fogalmazza meg:

HÉSZ 12.§

(3) A vízgazdálkodási, mederkezelési, karbantartási szakfeladatok elvégzéséhez a vizek és közcélú vízi-létesítmények mentén a szabályozási tervben jelölt parti sávot kell biztosítani, melynek területére a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.

Utak védőtávolsága

A település közigazgatási területét országos jelentőségű mellékutak, illetve egyéb közutak érintik, melyekre vonatkozóan az 1988. évi közúti közlekedésről szóló törvény 42/A. § (1) bekezdés az alábbiak szerint állapít meg védőtávolságot:

42/A. § (1)* A közút kezelőjének hozzájárulása szükséges

a)* külterületen a közút tengelyétől számított ötven méteren, autópálya, autóút és főútvonal esetén száz méteren belül építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, kő, kavics, agyag, homok és egyéb ásványi nyersanyag kitermeléséhez, valamint a közút területének határától számított tíz méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához, valamint

b)* belterületen - a közút mellett - ipari, kereskedelmi, vendéglátó-ipari, továbbá egyéb szolgáltatási célú építmény építéséhez, bővítéséhez, rendeltetésének megváltoztatásához, valamint a településrendezési tervben szereplő közlekedési és közműterületen belül nyomvonal jellegű építmény elhelyezéséhez, bővítéséhez, továbbá a közút területének határától számított két méter távolságon belül fa ültetéséhez vagy kivágásához,

c)* amennyiben az elhelyezendő létesítmény dőlési távolsága a közút határát keresztezi.

(2)* Ha a közút kezelője a feltételek teljesítéséhez is köthető hozzájárulását megtagadja, vagy a kérelmező az előírt feltételeket sérelmesnek tartja, a kérelmező a közlekedési hatósághoz fordulhat, amely a tevékenységet engedélyezheti és feltételekhez kötheti vagy a közút kezelője által előírt feltételeket módosíthatja.

(2a)* Ha a közút kezelője az (1) bekezdés szerinti hozzájárulás iránti kérelem előterjesztésétől számított 21 napon belül nem nyilatkozik, akkor a hozzájárulást megadottnak kell tekinteni.

(3) Az építmény engedélyezésére jogosult, illetőleg a közlekedési hatóság az eredeti állapot helyreállítására, vagy a közút állagának és a forgalom biztonságának védelme érdekében szükséges munkák elvégzésére kötelezheti azt, aki az (1) bekezdésben foglaltakat megszegi.

(4)* Az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott távolságon belül, a közút forgalomba helyezését követően létesített építményekben a közút közelségéből eredő és a jogszabályban meghatározott környezeti hatásokból eredő károkért a közút kezelője és vagyonkezelője felelősséggel nem tartozik.

Közműekre vonatkozó védőtávolságok

A település közigazgatási területén a közművek nagyrészt közlekedési és közmű elhelyezési övezetben találhatóak. Az övezetek és építési övezeteket korlátozó közművezetékek és azok védőtávolságai a szabályozási terven jelölésre kerültek, mely védőtávolságokra magasabb szintű jogszabályok állapítanak meg korlátozásokat. A településen az alábbi közmű hálózatok és védőtávolságaik találhatóak meg:

- Elektromos földkábel és védőterülete
- Elektromos légvezeték és védőterülete
- Ivóvízvezetékek és védőterülete
- Gázvezetékek és védőterülete

A fentiekben felsorolt közművekre a helyi építési szabályzat az alábbi korlátozásokat, előírásokat tartalmazza:

HÉSZ 13.§

(4) Az építési övezetek és övezetek telkein belül a szabályozási terven feltüntetett közművezetékek és védősávjaik biztosítása szükséges.

- (5) A meglévő villamos energia közművek részére a szabályozási terv védősávokat - biztonsági sávokat - állapít meg, melynek területére a villamos művek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről szóló jogszabály rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (7) A földgáz elosztóvezetékek nyomvonalára, valamint a nyomásszabályzó állomásokra vonatkozóan a szabályozási terv védősávokat - biztonsági övezetet - állapít meg, melyek területére a gázelosztó vezetékek biztonsági követelményeiről és a Gázelosztó Vezetékek Biztonsági Szabályzatáról szóló jogszabályban megfogalmazott korlátozások vonatkoznak.

Bányaüzemi vezetékek és olajkutak, CH bányászati fúrásponatok védőtávolságai

A településen több bányaüzemi vezeték is található, illetve CH bányászati fúrásponatok és védőterületük is érinti a község közigazgatási területét.

A bányaüzemi vezetékek és olajkutak védőterületének, biztonsági övezetének mértéke a MOL Nyrt. adatszolgáltatása és a Kőolaj-és Földgázbányászati Biztonsági Szabályokról szóló 16/2022. (I.28.) SZTFH rendelet alapján kerül jelölésre a szabályzat külön mellékleteként.

A biztonsági övezetek területén végezhető és tiltott tevékenységek körét a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 20/2022. (I.31.) SZTFH rendelet határozza meg a következők szerint:

37. § (1) A szénhidrogén- és a szén-dioxid-szállítóvezeték (a továbbiakban együtt: szállítóvezeték), a földgáz elosztóvezeték (a továbbiakban: elosztóvezeték), az egyéb gáz- és gáztermékvezeték, valamint a bányászati létesítmény és a célvezeték, továbbá környezetük védelme, azok zavartalan üzemeltetése, ellenőrzése, karbantartása, javítása és az üzemzavar-elhárítás biztosítása céljából biztonsági szabályzatban meghatározott méretű biztonsági övezetet kell megállapítani. Az ingatlan tulajdonosa, használója, kezelője a zavartalan üzemeltetés, ellenőrzés, karbantartás, javítás és üzemzavar-elhárítás céljából biztosítja az ingatlanra való bejutást.
- (2) A biztonsági övezeten belül tilos
- a) * – a 38. §-ban foglaltak és a bányászati létesítmény, valamint a szállító- és elosztóvezeték állagát, üzemeltetését, karbantartását és hibaelhárítását nem akadályozó kerítés építése kivételével – az építési tevékenység, továbbá bármilyen építmény elhelyezése,
 - b) a tűzrakás vagy anyagok égetése,
 - c) a külszíni szilárdásvány-bányászati tevékenység,
 - d) a kőolaj- és földgázbányászati létesítmények, valamint a szállító- és elosztóvezeték állagát veszélyeztető maró- és tűzveszélyes anyagok kiöntése és kiszórása,
 - e) a robbantási tevékenység és a szeizmikus mérés,
 - f) * a bányászati létesítmény, valamint a szállító- és elosztóvezeték állagát, üzemeltetését, karbantartását és hibaelhárítását akadályozó anyagok elhelyezése,
 - g) az árasztásos öntözés, továbbá rizstelep, halastó, víztározó, zagyter és állattartó telep létesítése, valamint
 - h) szállítóvezeték, továbbá környezete védelme érdekében kijelölt biztonsági övezet esetén járművek állandó vagy ideiglenes tárolása.
- (3) * A bányászati létesítmények és a szállítóvezeték részét képező állomások és fáklyák biztonsági övezetének teljes terjedelmében, valamint – ha a biztonsági övezet a 2 métert eléri – az elosztóvezeték tengelyétől mért 2–2 méteres, a szállítóvezeték, az egyéb gáz és gáztermék vezetékek és a célvezeték tengelyétől mért 5–5 méteres, továbbá az energiaellátó, a távfelügyeleti, a hírközlési és a korrózióvédelemi kábelek tengelyétől mért 1–1 méteres biztonsági övezet részben tilos
- a) * a bányászati létesítmény és a vezeték épségét veszélyeztető vagy az üzemeltetést, karbantartást és hibaelhárítást akadályozó növény ültetése,
 - b) * a bányászati létesítmény és a vezeték épségét veszélyeztető vagy az üzemeltetést, karbantartást és hibaelhárítást akadályozó szőlő- és egyéb kordonok elhelyezése,
 - c) a 0,6 m-nél nagyobb mélységű talajművelés,
 - d) a kézzel végzett régészeti feltárás és a 38. §-ban foglaltak kivételével egyéb, a felszín megbontásával járó tevékenység (a továbbiakban: földmunka) végzése, valamint
 - e) a tereprendezés.
- (4) A biztonsági övezetben az építésügyi hatóság által véglegesen elrendelt bontási tevékenység elvégezhető.

(5) A biztonsági övezeten belül az üzemeltetéshez, karbantartáshoz és felújításhoz szükséges tevékenységek – beleértve az építési tevékenységet is – folytathatók, és az ehhez szükséges létesítmények, anyagok ideiglenesen elhelyezhetők. Az üzemeltető előzetes írásbeli hozzájárulásával más személy a biztonsági övezetben végezni kívánt tevékenységhez szükséges létesítményeket, anyagokat ideiglenesen elhelyezhet.

(6) Az (1) bekezdés szerinti létesítmény jelzéseinek, felszíni műtárgyainak eltakarása, megrongálása, és eltávolítása tilos. A biztonsági övezettel érintett ingatlan tulajdonosa, kezelője vagy használója a biztonsági övezetre vonatkozó tilalmakat és korlátozásokat köteles betartani, továbbá nem végezhet olyan tevékenységet, amely a tilalmak és a korlátozások teljesülését veszélyeztetné. Ha a biztonsági övezettel érintett ingatlan tulajdonosa, kezelője vagy használója megsérti a tilalmakat vagy korlátozásokat, köteles az eredeti állapotot helyreállítani és a keletkezett kárt megtéríteni.

(7) * A biztonsági övezetre előírt tilalmak és korlátozások megtartását az üzemeltető vagy megbízottja rendszeresen ellenőrzi, és azok megsértése esetén a biztonsági övezettel érintett ingatlan tulajdonosát, kezelőjét vagy használóját határidő tűzésével felszólítja a jogsértő állapot megszüntetésére és az eredeti állapot helyreállítására. Ha a határidő eredménytelenül telik el, az üzemeltető vagy megbízottja ezt haladéktalanul bejelenti a bányafelügyeletnek a szükséges hatósági intézkedések megtétele érdekében. Ha biztonsági okokból azonnali intézkedés megtétele szükséges, az üzemeltető vagy megbízottja közvetlenül intézkedhet a jogsértő állapot megszüntetése iránt, amit az ingatlan tulajdonosa, kezelőjét vagy használója túrni köteles.

(7a) * A bányafelügyelet a biztonsági övezet megsértőjét határidő tűzésével kötelezi a jogsértő állapot megszüntetésére.

(8) A biztonsági övezet kérelemre módosítható, ha a műszaki-biztonsági feltételek lehetővé teszik.

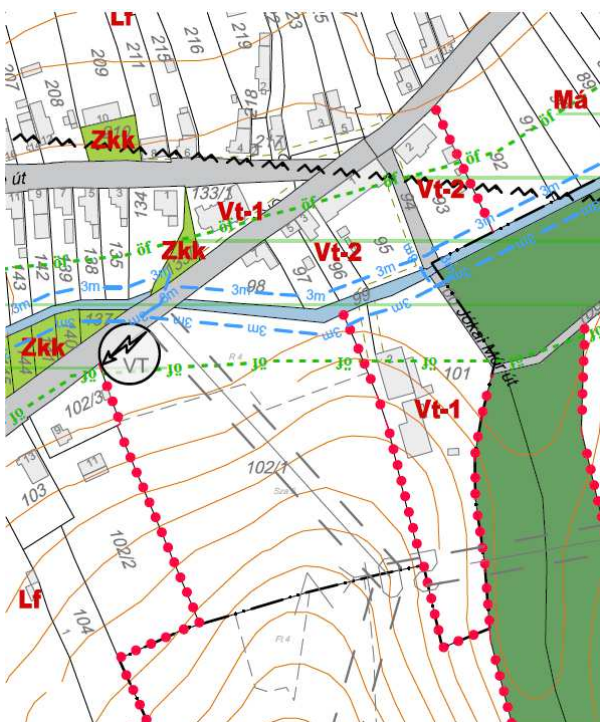
8. A módosítással érintett területek bemutatása

Ahogy az korábban már bemutatásra került, Lisspeszentadorján község nem rendelkezik hatályos településfejlesztési és településrendezési dokumentumokkal. Mindennek megfelelően módosítással érintett területekről jelen esetben ténylegesen nem beszélhetünk.

Jelen fejezetben így azon területek tervezett szabályozása kerül bemutatásra, melyek a fejlesztési tervben fejlesztési területként kijelölésre kerültek vagy a jelenlegi, valós állapotoktól és hasznosítástól eltérően kerülnek szabályozásra.

1. Településközponti területek kijelölése kapcsolódó zöldterülettel

A település központi részén közösségi funkciók csoportosulása, és annak további fejlesztésének lehetővé tétele érdekében településközponti terület került kijelölésre. A telkek jelenlegi beépítési módjait figyelembe véve kétféle övezet került megkülönböztetésre, egy szabadon álló és egy zárt sorú övezet.

tervezett szabályozási terv részlet

a terület műholdfelvételen

2. Lakóterületi fejlesztések számára terület biztosítása a Rákóczi út mentén

A településen a foghíjként beépítetlen ingatlanok mellett új beépítések megvalósíthatósága érdekében területet kíván biztosítani a településtervezés. Erre a belterületen elhelyezkedő, közművekkel és útkapcsolattal ellátott Rákóczi úton kerül sor. A terület falusias lakóterület övezetbe kerül besorolásra a település további lakóterületeivel egységesen.

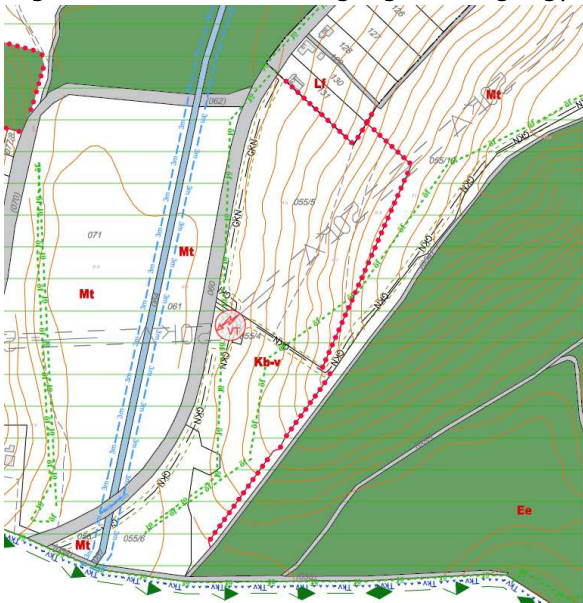
tervezett szabályozási terv részlet

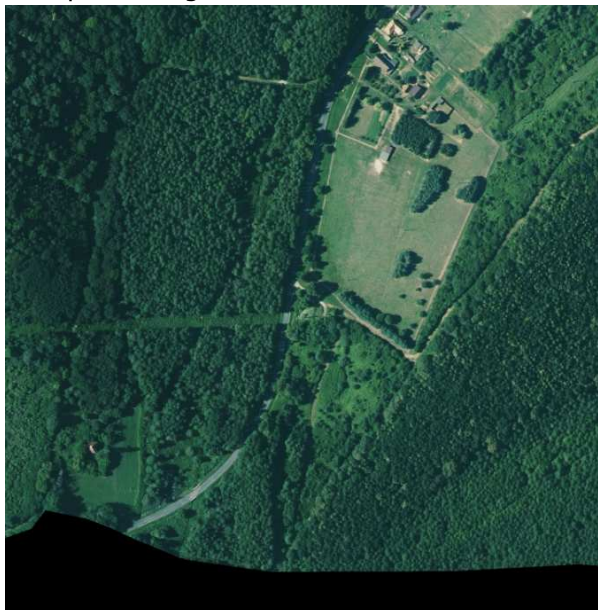
a terület műholdfelvételen

3. Különleges vadaspark terület kijelölése

A település déli részén, a Dózsa György út végén jelenleg is vadaspark üzemel. E terület számára a településtervezés különleges beépítésre nem szánt vadaspark övezetet jelöl ki a valós hasznosításnak megfelelően. Az övezet megengedett legnagyobb beépíthetősége 3%.

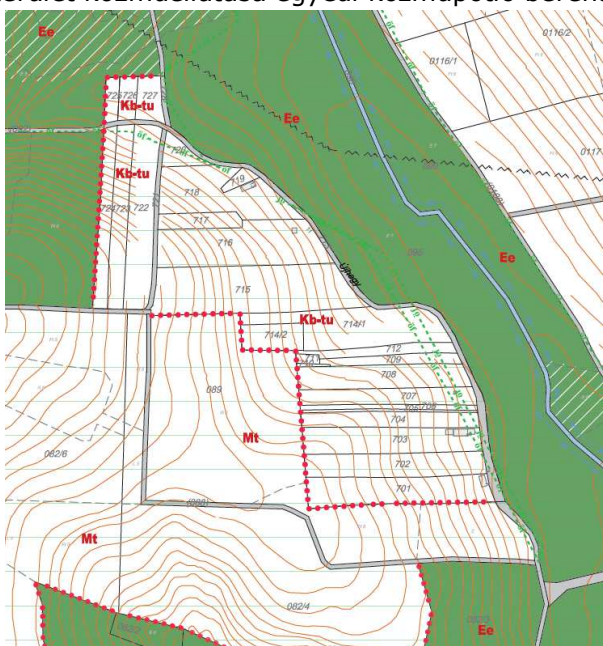
tervezett szabályozási terv részlet

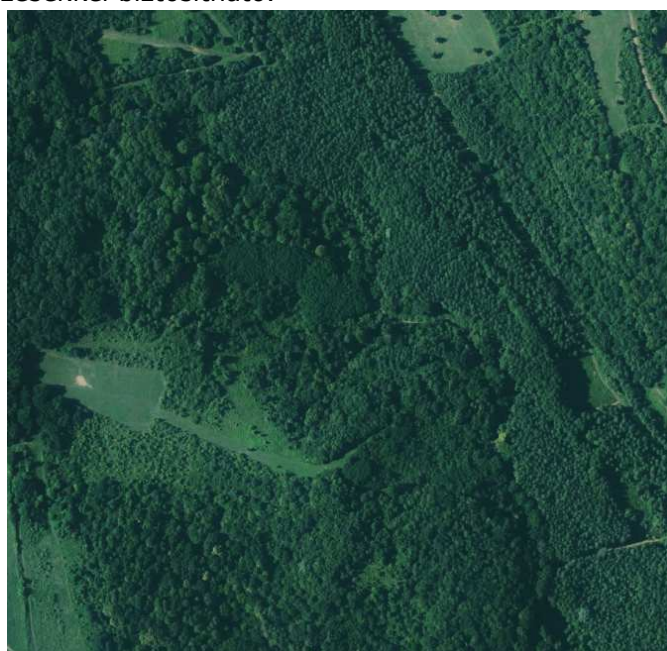
a terület műholdfelvételen

5. Különleges beépítésre nem szánt turisztikai terület kijelölése

A településközponti belterületétől nyugatra különálló, jelenleg beépítetlen belterületi rész található. A terület földúton megközelíthető, közmű kapcsolatai nincsenek. Lakossági igény mutatkozott a terület turisztikai irányú hasznosítására, mely a település idegenforgalmát és gazdaságát is pozitív irányba mozdíthatja el, így a területen különleges beépítésre nem szánt terület kerül kijelölésre. A terület közműellátása egyedi közműpótló berendezésekkel biztosítható.

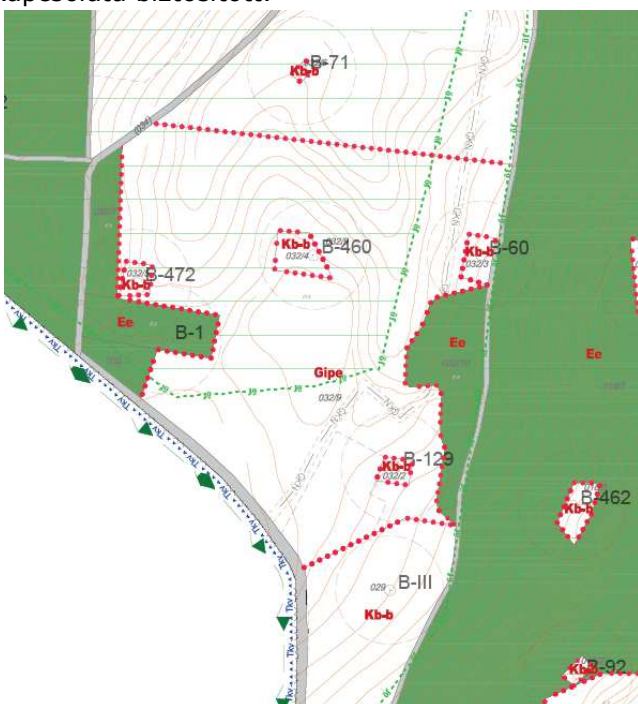
tervezett szabályozási terv részlet

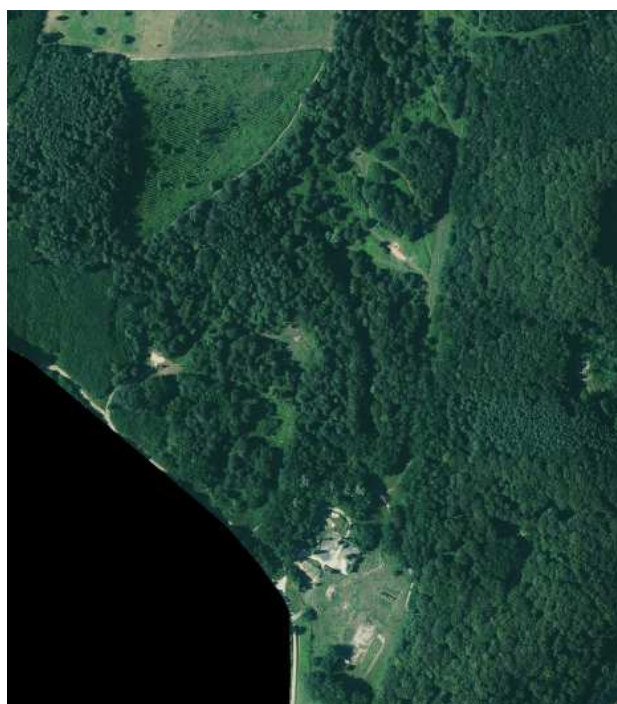
a terület műholdfelvételen

6. Egyéb ipari gazdasági terület kijelölése

A település déli részén, egykori bányászati hasznosítású területen a területek újbóli hasznosítása érdekében egyéb ipari gazdasági terület kerül kijelölésre. A terület jelenleg beépítetlen, befásult, azonban iparterület megnevezéssel művelés alól kivett, magántulajdonú terület, melynek közlekedési kapcsolata biztosított.

tervezett szabályozási terv részlet

a terület műholdfelvételen

9. A területrendezési követelményekkel való összhang igazolása

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve, valamint a Zala Vármegye Területrendezési terve

Lispezsentadorján nem tartozik kiemelt térség területéhez, így a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvény (*továbbiakban országos terv*) második részében meghatározott, Országos Területrendezési Terv előírásai vonatkoznak a településre.

A területrendezési tervekkel való összhang vizsgálata során figyelembe kell venni Zala Vármegye Területrendezési tervét (*továbbiakban vármegyei terv*), melyet a Zala Megyei Közgyűlés 8/2019 (IX.27.) rendeletével fogadott el.

Területrendezési tervek infrastruktúra hálózata

Az országos szerkezeti terv által kijelölt országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózat - mely a település közigazgatási területét érinti - az alábbi:

- Országos kerékpárútvonal (tervezett) -Lispezsentadorján déli részét érinti

országos szerkezeti terv részlet

A településterv a tervezett kerékpárút nyomvonalát szerepelteti, így a területrendezési tervekkel való összhang biztosított.

A vármegyei szerkezeti terv a fentiekén túl térségi jelentőségű összekötő utat és mellékutat jelöl Lispezsentadorján területén, melyek meglévő infrastruktúra elemként jelennek meg.